

ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԻՆ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ.- Հայաստանայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Արևելեան Թեմի մախկիմ առաջնորդ՝ Գերշ. Ս. Թորգոմ Արքեպս. Մամուկեան պաշտօնապէս դարձաւ Երուսաղէմի Ս. Աթոռի գահակալը, որպէս 96րդ Պատրիարքը Հայոց:

Ս. Աթոռէմ տասնամեակներու բացակայութեմէն ետք, տունիմ զաւակը ետ տուն վերադարձաւ: Գահակալ Պատրիարքը Հայաստանայց Եկեղեցւոյ ամենէն իմաստուն, ողջախոհ եւ ծառայասէր եկեղեցականներէն միմ է:

Գահակալութիւնը՝ որ դարերէն մնացած աւանդական արարողութիւն մըն է, մեծ խանդավառութիւն յառաջ բերաւ Սաղիմահայութեան եւ արտասահմանեան եկեղեցական շրջանակներուն մէջ:

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐ

Աշխարհի զանազան մայրացամաքներէն շնորհաւորական մաղթանքներ եղան այս ուրախ առիթով: Շնորհաւորական մաղթանքներ ղրկուեցան թէ՛ Հայերու եւ թէ՛ Հայոց բարեկամներու կողմէ:

Նիւ Եորքի մշամաւոր ճէմէրը Աստուածաբանական Ընծայարանի տնօրէն Հայր Ճէյմզ Ս. Ֆէմհակէն ըսաւ որ «Պատրիարքի պաշտօնը յոյժ կարեւոր առաքելութիւն մըն է տագնապալի Ս. Երկրիմ մէջ»:

Ժմէի եկեղեցիներու Համաշխարհային Խորհուրդի ընդհանուր Քարտուղար Տքթ. Էմիլիօ Քասթրոն Պատրիարք Հօր հետ կը բաժնէ « աշխարհով մէկ սփռուած Ջեր հոգեւոր զաւակներուն եւ բարեկամներուն ուրախութիւնը: Մենք կ'աղօթենք որ Պատրիարքական Ս. Աթոռի Ջեր Գահակալութիւնը օրինուի պատմական քաղաք Երուսաղէմի մէջ»:

Ամերիկեան Աստուածաշնչական Ընկերութեանց տնօրէն եւ զխաւոր քարտուղար՝ Պրայմը Քիրքլամը Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան ուղղելով իր խօսքը կ'ըսէ. « Ջեզմէ իւրաքանչիւր մեր աղօթքներուն մէջ պիտի յիշուի ոչ միայն արարողութեան օրը, այլեւ յառաջիկայ ամիսներուն, երբ Ջեր ծառայութիւնը պիտի զմահատուի համաձայն մերկայ ժամանակներու դժուարիմ պայմաններուն »:

Երուսաղէմի Պատրիարքութեան մախկիմ Լուսարարապետ Գերշ. Ս. Գարեգին Արքեպս. Գազանեան, որ ըմտրուեցաւ Պատրիարք Թուրքիոյ Հայոց, մոյմպէս իր մաղթանքները ղրկեց խմորելով Տիրոջմէ « որ տայ Ջերոյ Ամենապատուութեան առողջութիւն եւ երկար կեանք որպէսզի Ջեր խաղաղ եւ արդիւնաւէտ ծառայութիւնը բերէր Հայաստանայց Եկեղեցւոյ փառքիմ համար »:

Ս. Երկրի քաղաքական ամապահով իրավիճակը պատճառ դարձաւ որ համդիսաւոր գահակալութիւնը պարզ տօնախմբութեամբ մը աւարտի:

ՊԱՐԶ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

Սաղիմահայ գաղութը տխուր էր Գահակալութեան մախօրեակիմ, քանի որ արդէն բունով քիչ զաւուրքի անդամներուն թիւը կը մուսկէր: Հոկտեմբեր ամսուայ առաջիմ երեք շաբաթներու ըմթացքիմ, Երուսաղէմահայ գաղութը կորսնցուց հիմզ անդամներ: Գահակալութեմէն երկու օր առաջ, Մամեան գերդաստանը կորսնցուց հայր եւ աղջիկ մը, քանի մը ժամուան ըմթացքիմ: Նախորդ շաբաթուայ ըմթացքիմ այս աշխարհէն հեռացաւ փոսպմ Պր. Յակոբ Մէմէշեանը, որ սիրուած եւ յարգուած ամմ մըն էր գաղութէն մերս: Ամսուայ սկիզբը խոր ծերութեան մէջ իր մահկամացուն կմքեց Երուսաղէմի մախկիմ «մուխթար» Պր. Յովհաննէս Նազարեթեանը:

Գահակալութիւնը տեղի ունեցաւ Ծաբաթ, 27 Հոկտեմբերիմ: Այս առիթով օտար հիւրերու եւ Հայ հասարակութեան համար մախատեսուած հիւրասիրութիւնը տեղի չունեցաւ: Պատրիարք Հայրը մերկայ հիւրերու շնորհաւորութեան մաղթանքները ընդունեց Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարիմ մէջ:

ՄԻԱԲԱՆՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Գահակալութեան շաբաթուայ ըմթացքիմ Երուսաղէմ ժամանեցիմ Միաբան Հայրեր, Հայր.

եկեղեցւոյ զամագամ առաջնորդութիւններն: Վանքի թարգման Հոգշ. Տ. Ռազմիկ Պողոսեան բազմազգաբաղ Վիճակի մէջ էր, վանքէն օղակայան երթալով եւ Միաբան Հայրերը դիմաւորելով տարբեր ժամանումներու ըմբացքին: Ժամանցին մասն ոչ-Միաբան եւ արտասահմանեան Հայ գաղութներու առաջնորդներ:

Գահակալութեան արարողութիւնը սկսաւ երեկոյեան ժամը 6ին եւ ժամէ մը աւելի տևեց:

Գահակալութեան յամձմախումբը շուրջ 1000 հոգի հրաւիրած էր Երուսաղէմ, մերկայ գտնուելու այս համդիսաւոր արարողութեան: Ամերիկայի հիւրերը չժամանցին, առ ի մախազգոշութիւն Մերձաւոր Արեւելքի քաղաքական անկայուն կացութեան: Պոսթոնէմ ժամանած էր գրագէտ բժիշկ՝ Տքթ. Կարօ Կարապետեանը (Ամել), եւ Օրիորդ Քարէն Տէտերեանը. Լոս Անճելոսէն՝ Տէր եւ Տկմ. Յովհաննէս Տատուրեանը. Նիւ-Եորքէն՝ Տէր եւ Տկմ. Ժագ Անդրէասեանը եւ Պրմ. Գեղամ Զուլքեանը, որ Ամերիկայի Երուսաղէմի Պատրիարքութեան Բարեկամներու կողմէ պատգամ մը կարդաց Պատրիարքարանի Դահլիճին մէջ: Փարիզէն մերկայ էին Խաչիկ Ալամանեանը, Տքթ. Վիգէն Կարապետեանը իր երկու զաւակներով՝ Կարօ եւ Թորգոմ: Լոնտոնէն՝ Տքթ. Անուշ Մէյմըր, Մարսիլիայէն՝ Տիկիմ Ատրիմէ Պողոսեան: Նորթ Գարուանիայէն՝ Տէր եւ Տիկիմ Ասատուր Անդրէասեան:

Երուսաղէմի քաղաքապետ՝ Թեոփ Բուլք, Խորալի կրօնական մախարարութեան մերկայացուցիչներ, Յունաց Պատրիարքը, Ս. Երկրի բոլոր յարամուանութեանց մերկայացուցիչները եւ տեղացի ակամաւոր դէմքեր մերկայ եղան արարողութեան:

Սաղիմահայ հասարակութեան հոծ բազմութիւն մը լեցուցած էր Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարը:

ԹԱՓՕՐԸ ՄՈՒՏՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ

Արարողութիւնը սկիզբ առաւ թափօրով մը դէպի Մայր Տաճար: Պատրիարք Հայրը, կողքին ունեւալով մորմոտի Լուսարապետ Գերշ. Տ. Դաւիթ Եպս. Սահակեանը, Արքեպիսկոպոսներով եւ Եպիսկոպոսներով, առաջնորդութեամբ Հոգշ. Հայրերու եւ ժառանգաւոր սաներու մուտք գործեց Տաճար:

Սաղմոսերգութիւնը եւ շարականներու երգեցողութիւնը խորհրդաւոր եւ սրտառու լին:

Պատրիարք Սրբազան Հայրը հագած էր գահակալութեան ժամեկահիւս եւ ոսկեզօծ փառաւոր զգեստը, որ այս բացառիկ առիթով դուրս բերուած էր գամձատուէն: Զմայած որ այս զգեստը դարերու կեանք ունէր, տակաւին կը պահէր իր բնական գոյն ու փայլքը:

Շրջապատուած զիմուռեալ Միաբաններով, Պատրիարք Հայրը բարձրացաւ Ս. Յակոբի Մայր Խորանը:

ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏԸ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂԵՐՁԸ

Գերշ. Տ. Դաւիթ Եպս. Սահակեան տուաւ ամփոփ կենսագրական Նորիմ Ամենապատուութեան, ապա Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան կողմէ մաղթեց ամոր քաջառողջութիւն, յաջողութիւն եւ արեւշատութիւն, եւ հաւաստեց որ Պատրիարք Ս. Հայրը հաւատարիմ ծառան պիտի մնայ Ս. Աթոռին միմէն իր կեանքին վերջը: Այս համդիսաւոր արարողութեան ըմբացքին Պատրիարք Հօր յամձմուեցաւ Պատրիարքական Ասան:

Ստորեւ կու տամք Գերշ. Տ. Դաւիթ Եպս.ի նաոը:

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐ

Համդիսաւոր այս պահուն, սրտի ամհուն բերկրանքով է որ կ'ողջունեմ, յամուն Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան, Զերդ Ամենապատուութիւնը:

Առաքելական այս աթոռը որ գահն է Յակոբոս Տեառնեղբայր Առաքելի, առաջին եպիսկոպոսն ու վերատեսուչը Երուսաղէմի եկեղեցւոյ, ոչ միայն Հայց. եկեղեցւոյ մուխրապետական Աթոռներէն մին այլ մասն կարեւորագոյն սրբութիւններէն է, առաքելայ զուրգաւորանքի եւ պաշտպանութեան համայն Հայութեան կողմէ:

Հայ ժողովուրդի մակատազրին զուգըմբաց, այս Աթոռն ալ վերջին տասնեւհինգ դարերուն անցած է տարբեր վերիվայրումներէ, հուրի եւ սուրի ընդմէջէն, սակայն փառք դարերուն անցած է տարբեր վերիվայրումներէ, սուրբերուն Յակոբոս Տեառնեղբայր Առաքելի եւ մախաւմամութեան եւ իր հզօր պաշտպան սուրբերուն Յակոբոս Տեառնեղբայր Առաքելի եւ Գլխադրի, կամգուն մնացած է աւերէ եւ կործանումէ, հակառակ չարիմ դարամակալ մերեմայութեանց:

Մեր ուրախությունը մեծ է այսօր որովհետև Ս. Աթոռը կը բախտաւորուի մօր գահակալով մը որ կը բազմի շարունակելու հովուապետական իր յաջորդութիւնը Աստուծոյ կամբով եւ Միաբանութեան ըմտութեամբ, ըմտութիւն մը որ կատարուեցաւ եօթ ամիսներ առաջ վախճանումէն ետք Ս. Աթոռի երջանկայիշատակ եղիշէ Պատրիարք Տէրտէրեանի:

Այսօրուայ մօր գահակալը ծնած է գաղթականական կայանի մը՝ Իրաքի կիզիչ ամապատին մէջ Մեծ Եղեռնէն փրկուած ծնողքի մը կողմէ:

Տասներեկու տարեկանին ամ կու գայ Երուսաղէմ: Կը դառնայ Ժառանգաւոր սան: Ուսման առաջին մասի աւարտումէն ետք կը ձեռնադրուի սարկաւազ, ապա կուսակրօն քահանայ:

Տարիներու ընթացքին կ'անի իմաստութեամբ եւ շնորհքով: Իրեն կը տրուին պատաշխանատուութիւններ, զորս կը կատարէ բժախնդրութեամբ եւ մախանձախնդրութեամբ: Որոշ փորձառութիւն մը ձեռք բերելէ ետք կը մեկնի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները եւ հոն կը լծուի հովուական աշխատանքի, կազմակերպելով կրօնական համայնքներ:

1955ին կը վերադառնայ Ս. Աթոռ կը ստանձմէ դիւանապետի պաշտօնը եւ միաժամանակ կը վարէ Ժառանգաւորաց վարժարանի եւ ընծայարանի տեսչութիւնը: Այդ շրջանին կը կազմակերպէ երգչախումբ մը, որ կու տայ կրօնական եւ աշխարհիկ երգերու համերգներ, ստեղծելով խանդավառ մթնոլորտ մը երիտասարդութեան մէջ:

1960ին կը մեկնի Ս. Աթոռէն եւ համալսարանական ուսման հետեւելէ ետք կրկին կը վերադառնայ ժողովուրդի ծոցը եւ կ'ըմտրուի առաջնորդ Հայց. եկեղեցւոյ Գալիֆօրնիոյ Թեմին: Որպէս առաջնորդ, Եպիսկոպոս կը ձեռնադրուի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մէջ 1962ին: Չորս տարիներ ետք կ'ըմտրուի Առաջնորդ Արեւելեան Թեմին եւ այդ պաշտօնը կը շարունակէ մինչեւ իր Պատրիարքական ըմտրութիւնը (1990 Մարտ 22): Քսամբչորս տարիներու բեղուն գործունէութիւն մը ունեցաւ Թորգոմ Սրբազան: Ան կարեւոր դեր խաղցաւ Ամերիկահայ կեանքէն մերս եւ յաջողեցաւ միջազգային յարաբերութիւններ մշակել օտար եկեղեցիներու հետ: Այժմու հրաւիրեալներէն շատեր ծանօթ են իր տարած աշխատանքներուն: Ան մեր եկեղեցւոյ կարկառուն գէմբերէն մէկն է: Հեղինակն է բազմաթիւ գրութիւններու եւ մասնաւոր ուշադրութիւն դարձուցած է արթնցնելու մեր երիտասարդութեան մէջ փափաքը ուսման, այն հարուստ համոզմամբ որ եկեղեցւոյ կեանքի մուրիւնած ամձը պէտք է մանւ գիմուի մտաւոր եւ հոգեւոր գէմբերով:

Կը հաւատամք, Ամեն. Պատրիարք Սրբազան Հայր, որ ձեր ունեցած իմացական եւ հոգեկան բարեմասնութիւններով պիտի կարենաք Ձեր շուրջ հաւաքել Միաբանութեան աթոռամուէր եւ ծառայասէր տարրերը, որոնցմէ իւրաքանչիւրը իր կարողութեան եւ կարելիութեան չափով սատար պիտի հանդիսանայ Ձեր առաքելական գործի յաջողութեան ու ապագայի ազմիւ առաջադրութիւններուն մէջ:

Երբ Ասան կը փոխանցեմ, յամում Սրբոց Յակօբեանց Միաբանութեան, Ձերդ Ամենապատուութեան, վստահ եմք որ ըմտրուողը այն ամձն է որ պիտի պահէ մեր սրբազան աւանդութիւններն ու կանոնները, Տիրոջ պիտի ծառայէ մախանձախնդրութեամբ մինչեւ իր կեանքի վերջը եւ օրին կատարելագործէ իր ուխտը՝ հետեւելով Քրիստոսի հետքերուն:

Աստուածային օրհնութիւն եւ Ս. Աթոռոյ գոյգ սուրբերուն բարեխօսութիւնը կը հայցենք Ձեզի համար:

Այժմ կը հրաւիրենք Ձերդ Ամենապատուութիւնը ծնրադիր կատարելու իր մուրական Ռիտը Ս. Սեղանին առջեւ:

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱԿԱՆ ՈՒՆՏԸ

Պատրիարք Սրբազան Հայրը խորամին առջեւ ծուկի եկաւ կատարելու համար իր հաւատարմութեան ուխտն ու խոստումը:

ԽՈՍՏԱՆԱՍ ԵՒ ՈՒՆՏԵՄ ԱՌԱՋԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԱՌԱՋԻ ՍՐԲՈՅ ՍԵՂԱՆՈՅՍ, ԽՂՃԻ ՄՏՕՔ ԵՒ ՀԱՒԱՍԱՐՄՈՒԹԵԱՄԲ ՀՍԿԵԼ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒԱՆՅՍ ՀԱՅՈՅ Ի ՍՈՒՐԲ ՏԵՂԻՍ:

ՀՍԿԵԼ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱՅ ԵՒ ԿԱՆՈՆԱՅ ԵՒ ԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՅ ՄԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅՍ ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ:

ՈՒՆՏԵՄ ԼԻՆԵԼ ՀԱՒԱՍԱՐՄ ԿԱՐԳԱՅ ԵՒ ԿԱՆՈՆԱՅ ԵՒ ԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵՒ ՈՒՂԱՓԱՌ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵԼԵՅՈՅ:

ԵՒ ՃԱՆԱԶԵԼ ԶՀՈԳԵՒՈՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐԶԱՀԱՍՏԱՏ
ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ, ՅԱՆՁԻՆ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺԻՆ
ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՈՐ Ի ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱՇԻՆ:

ՏԷՐ ՏԵՍՅԷ ԵՒ ԱՅՑ ԱՐԱՍՅԷ, ԵՒ ՕԳՆԵՍՅԷ ՄԵԶ ՏԷՐ,
ԱՅԺՄ ԵՒ ՄԻՇՏ ԵՒ ՅԱԻՏԵԱՆՍ: ԱՄԷՆ:

Այս խորհրդաւոր պահում, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ՝ Եպիսկոպոսները շրջապատեցին ծմրա-
դիր Պատրիարքը եւ իրեցն ձեռքերը ամոր գլխում վրայ դնելով փոխանցեցին իրեցն
Առաջնորդութիւններում սուրբ օրհմութիւնները:

ԿԱՐՈՂԻԿՈՍԻՆ ՕՐՀՆԱԳԻՐԸ

Նորիմ Վեհափառութեամ S.S Վազգէմ Կաթողիկոսի կողմէ խօսք առաւ Գերշ. Տ. Ներ-
սէս Արքեպս. Պողոսապետանը, որ կարդաց Հայրապետական օրհնագիրը եւ փոխանցեց Վեհա-
փառիմ օրհմութիւնները: Ստորեւ կու տամք իր ողջոյմի խօսքը:

Ամենապատիւ

S. Թորգոմ Արքեպս. Մամուկեան

Արժամըմտիր Պատրիարք Հայոց Առաքելական Ս. Աթոռոյ Երուսաղէմի

Յամուժ Նորիմ Ս. Օծութիւմ S.S Վազգէմ Առաջիմ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի,
Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի եւ Մայր Աթոռի Միաբանութեամ, իմչպէս մաւն յամուժ
Հայրենի մեր մորըմտիր կառավարութեամ եւ միլիոնաւոր հայրենաբնակ մեր զաւակներին,
այս հոգեզմայլ պահիմ համոյքմ ումիմ Զերդ Ամենապատուութեամ բերելու սրտագիմ
շնորհաւորութիւններ եւ բարի մաղթամքներ գահակալութեամ այս բարեբաւտիկ առիթով:

Փառք Ամենակալիմ Աստուծոյ, որ իր մախախմամոզ եւ պահապամ Աջը հովանի է ըրած
դարեր շարունակ Երուսաղէմի Հայոց պատմական մուրապետական Աթոռի վրայ, պահելով ու
պահպանելով այմ բազմապիսի փորձամքներից եւ վտանգներից եւ հասցնելով այմ դարերի
խորքից միմչեւ մեր օրերը:

Երուսաղէմի Ս. Աթոռը մմամ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եղել է դարեր շարունակ
մատակարարը Հայ ժողովուրդի հոգեւոր սմունդին: Դարեր շարունակ Հայ ուխտաւորմ ու
աղօթաւորը եկել են Երուսաղէմ իրեցն հաւատի կամթեղը վառելու եւ այդպիսով կարողա-
ցել են դիմադրել բազմապիսի փորձութեանց, իրեցն գոյութեամ պահպանութեամ մամապար-
հիմ:

Հայ Ժողովուրդի կեանքում, Սուրբ Էջմիածնի եւ այլ հոգեւոր կեդրոնների շար-
քում, Սուրբ Երուսաղէմը եղել է լոյսի եւ յոյսի փառոս, Հայ ժողովուրդի գոյութեամ
յաւերժական մաւր առաջնորդելով դէպի խաղաղ եւ արեւոտ ափեր:

Այսօր Հայաստանեայց Եկեղեցիմ իր ժողովրդով, կեանքի յուսալի մի մոր շրջամ է
թեւակոխել, մոր շրջամ իմքմորոշմամ, ազգայիմ գիտակցութեամ զարթօնքի, ամկախութեամ:
Նաեւ միջազգայիմ քաղաքական, ըմկերայիմ կեդրոնական ասպարէզ է իջել գործակցելով
բոլոր բարի կամեցողութեամ տեր երկիրների եւ կազմակերպութեանց հետ:

Սակայմ միւս կողմից, մեր եկեղեցիմ տակաւիմ չէ բուծած եղեռնի դառն վերքերը եւ
մրամ յաջորդող կրօնական հալածանքների, սահմամափակումների երկար տարիների ծանր
հոգեբանական վիճակը, որ իր խոր ազդեցութիւնմ է թողել մրա վրայ: Եւ ի վերայ այսր
ամենայնի, եկեղեցական մերքիմ պայքարները ջլատել են Հայաստանեայց Եկեղեցու վերա-
կազմակերպմամ բոլոր փորձերը:

Այժմ Հայ ժողովուրդը ի Հայաստան եւ ի սփիւռս աշխարհի վերազարթօնք է ապրում
եւ իր աչքերը բեւեռել է իր եկեղեցու վրայ, սպասելով՝ որ մա իրեմ տայ ամիրածեշտ
հոգեւոր սմունդը: Վերաբացուել են բազմաթիւ փակուած եկեղեցիներ, հաստատում են
կրթական, կրօնական օճախներ եւ քայլ առ քայլ եկեղեցիմ վերաստանում է իր դարաւոր
դերը, կրկիմ դառնալով հայ հոգու մատակարարը:

Ո՞վ պիտի տայ մեր ժողովրդիմ մոր կեանք, մոր տեսիլ եւ մոր հաւատ, եթէ ոչ
Հայաստանեայց Եկեղեցիմ:

Մեմք երջանիկ ենք, որ Հայ կեանքի այսպիսի բաղդորոշ ժամանակահատուածում,
Հայոց Երուսաղէմի Սրբազան Աթոռի արժանաւոր Գահակալը դուք ըմտրուցիք, գիտակից
մեր ժողովուրդի մերկայի հոգեւոր կարիքների:

Աղօթում ենք, որ Ձերդ Ամենապատուութեամբ Գահակալութեամբ տարիները լիմեծ երկար, լիմեծ հոգեւոր զարթոյնի, վերամորոգ հոգեւոր կեանքի եւ կրթական իմաստով մօր բարձունքների մուսմումի տարիներ: Վստահ ենք որ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի հետ համագործակից եւ մուխրապետական միւս Աթոռների հետ համախորհուրդ, պիտի կարողանաք վերստի վառել ջահը հաւատի, կոչման եւ մուխրումի, ինչպէս ամցեալում, այսօր եւս Սիոնի այս բարձունքում, օրհնեալ հողում Երուսաղէմի:

Վերստիմ բերում եմ Հայոց Հայրապետի շնորհաւորամբը եւ խնդակցութիւնը Ձեր Գահակալութեամբ այս երջանիկ պահիմ, մաղթելով Ձեզ Կեանք երկար տարիներ, շէնցմելու համար Հայոց Տունը Երուսաղէմի եւ Բարձրացմելու աւելի վեր գրօշը Ս. Գլխադրի:

Քող չպակսի հաւատը, մուխրումը եւ գիտակցութեամբ գոհողութեամբ ոգիմ, մեր ժողովուրդի եւ ի մասնաւորի միաբան եղբայրների սրտում: Քող մրանք Ձեր օրհնակով մերձեցում՝ իրենց կեանքով կեանք տամ այս Սուրբ Աթոռիմ, որպէսզի երբեք ձեք չպակսի սուրբ Գլխադրի կամթեղիմ:

« Քաջաւոր երկմաւոր, զեկեղեցի քո ամշարժ պահեա » ...:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՆՈՐ ԱՐՇԱՆՈՅԱԸ

Մեծի տամմ Կիլիկիոյ մերկայացուցիչ, Յունաստանի Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Սահակ Արքեպս. Այվազեան հետեւեալ սրտառու ճառը խօսեցաւ:

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր,
Հոգեւոր եղբայրներ եւ սիրելի ժողովուրդ Հայոց.

Մահաշունչ հովերմ՝ երէկ մարեր էիմ մրազմ մեր լոյսիմ ու սուգի սեւ շղարշով ծածկեր երգիքներմ Հայուն: Հայ կեանքմ այդ օրերում, յամձմունք էր մահասփիւռ ովկէտմի մոայլ ալիքներում:

Վշտաբեկ Հայ սրտեր՝ շատ էիմ փորձեր պատուել վարագոյրմ հողիմ եւ մոխրացմել քօղմ սուգիմ: Մահուամ ցրտաշունչ քամիներէմ շմթահար Հայմ՝ սպասեր էր ամհամբեր գրկելու գարունմ իր կեանքիմ ու արեւի մօր շողերով ջերմացմելու տրտում իր հոգիմ: Սեւ էր ամցեր ձմեռմ Հայուն:

Ձմեռմ այդ՝ հարագատմեր, այսօր գարուն է դարձեր: Հայ կեանքմ կրկիմ կամաչ է հագեր: Օր է ցմծութեամբ, տօմ ուրախութեամբ: Յեղմ՝ լայնօրէմ պարզած իր կեանքի առագաստներմ, կու գայ վառելու խարոյկմ իր յոյսիմ, խարոյկմ իր յաղթանակիմ:

Ողջոյ՛մ Երուսաղէմի Հայոց մօրըմտիր գահակալիմ, արժանըմտիր Պատրիարքիմ՝ Ամենապատիւ Տ. Քորգոմ Սրբազան Արքեպիսկոպոսիմ, մեր մօր յոյսիմ, մեր մօր լոյսիմ:

Ողջոյ՛մ ամօր որ կու գայ կերտելու լուռ ու իր շունչմ թողելու դարերում, Հայ մարդերում:

Ամ կու գայ վառելու կրակմ մեր հաւատքիմ եւ այդ բոցով լուսաւորելու մոայլ գիշերներմ Հայութեամբ:

Նուիրեալ, ամձմունք մշակմ կու գայ իր արցունքմ ու արիւմը դմելու Լուսաւորչի ամմար կամթեղիմ, ծառայութեամբ, գոհողութեամբ ոսկի մեր բաժակիմ:

Ամ կու գայ ամշահախմդիր, ամսակարկ ծառայութեամբ պահելու վառ ձայնմ ցեղիմ արեան կամչմ մեր Հայրերում:

Կու գայ ամ՝ Մեսրոպաշունչ քմարի կախարդական լարերով բամաստեղծելու փառքմ ցեղիմ ու շեփարելու արդար դատմ Հայուն:

Սփիւռքի մթիմ եւ ամստոյգ տարածքիմ վրայ ապրող ու գոյապայքարի եւ ազգակերտումի իր մաշեցուցիչ առօրեայով տագմապող Հայութիւնը՝ մեծ յոյսերով, վառ երազներով կու գայ դիմաւորել իր մօր արեւմ:

Նօրըմտիր գահակալմ՝ մօրամօր մուսմումմերով, մօրամօր յաջողութիւնմերով պիտի գայ բամայու մեր պատմութեամբ ոսկեմատեանիմ մէջ լուսաւոր, փայլում մօր էջ մը: Յարգանք գործիմ, պատիւ ու փառք մեր մեծ գործիչիմ՝ Ամենապատիւ Տ. Քորգոմ Սրբազան Պատրիարքիմ:

Պատրիարք Սրբազան Հայր, Ձերդ Ամենապատուութեամբ գահակալութեամբ բարեպատեհ առիթով, յամում Մեծի Տամմ Կիլիկիոյ Հայրապետ՝ Ն.Ս.Ս.Տ. Գարեգիմ Բ. Կաթողիկոսիմ, ըմգումեցեք մեր եղբայրական ջերմ ու սրտալից շնորհաւորութիւնմերմ ու սրտագիմ բարեմաղթութիւնմերմ:

Ամենապատիւ Հայր, Ձեր կեանքմ ըլլայ թող միշտ առողջ ու երկար եւ Պատրիարքական ցուպմ Ձեր մմայ միշտ ծաղկեալ:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ՊԱՏՐԻԱՐԺԻՆ ՄԱՂԹԱՆՔԸ

Խօսք առաւ Յորդանամի Հոգեւոր Վերատեսուչ Գերշ. Տ. Վահամ Եպս. Թօփալեանը, որ Կ. Պոլսոյ Մորմոտիք Պատրիարքին եւ Յորդանամի մեր համայնքին կողմէ յայտնեց շնորհաւորական մաղթանքները Ս. Աթոռի մոր գահակալին:

Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազան Հայր,

« Յամու՛մ Կ. Պոլսոյ Հայոց Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազան Հօր Գարեգին Արքեպս. Գազանմենամի եւ յամու՛մ տեղւոյն Հայ հոգեւոր դասու՛մ եւ ժողովրդին, սրտագին շնորհաւորութիւններ կը յայտնեմք Ձերդ Սրբազմութեան գահակալութեան բարեբաստիկ առիթով, հայցելով որ Տէրը ամաստամ պահէ Սրբոց Յակոբեանց դարաւոր աթոռը եւ Ձերդ Ամենապատուութեան շնորհիւ առողջութիւն, որպէսզի ունենաք բեղմնաւոր խաղաղ ու համերաշխ գործունէութիւն, ի փառս Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ եւ ի պայծառութիւն Ս. Աթոռոյ:

Մեր գոյգ պատրիարքական աթոռները վերջին հիմզ դարերում համերաշխ գործակցութիւն ունեցած են իրարու հետ: Զամացած են միասին առաջնորդել բամաւոր հօտը դէպի խաղաղ մաւահանգիստ: Մաղթեմք որ մեր մախմիքներու ռզիով շարունակուի մուիրական այդ աւրք գործը, ի փառս Աստուծոյ եւ ի վայելումն ազգիս Հայոց: »

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Գահակալութեան արարողութիւնը վերջ գտաւ «պահպանիչով»: Պատրիարք Սրբազան Հայրը Տեառնեղբօր Աթոռը բարձրացաւ: Այս պատմական Աթոռը կու գայ դարերու խորքէն, երուսաղէմի 7րդ դարու Պատրիարք՝ Աբրահամի ժամանակէն: Գաղութի բոլոր ամուսմները փութացին համբուրելու իրենց մոր գահակալին՝ Երուսաղէմի 96րդ Պատրիարքին Ս. Աջը:

Ապա Պատրիարք Հայրը թափօրով առաջնորդուեցաւ Պատրիարքարանի Դահլիճը:

ՍՈՒՐԲ ՄԻԻԴՈՆ ՄԱՅՐ ԷՋՄԻԱՄՆԷՆ

Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ միւռոմաթափ աղանձի յամձմումը, Ամենայն Հայոց Հայրապետի ամու՛մով եւ օրհմութիւններով, Գերշ. Տ. Ներսէս Արքեպս. Պազպալեանի ձեռամբ:

« Թող այս՝ Ս. Էջմիածնի եւ Երուսաղէմի միջեւ խորհրդամիշ շղթայ մը համդիսաւայ »:

« Ամէն ամգամ որ Ս. միւռոմով մոր վարդապետ մը օծէք, յիշեցէք մեր հաւատոյ աղբիւրը եւ Աստուծոյ տունը », ամ ըսաւ:

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԲԱՐԵՄԱՂԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ռումամիոյ եւ Պուլկարիոյ Թեմերու Առաջնորդ Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս. Մարտիկեանը վեր առաւ Պատրիարք Հօր մկարագրի կարկառուն գիծերը եւ շեշտեց որ Հայ կեանքի ջահը պէտք է յաւերժ վառի Ս. Երուսաղէմի մէջ:

Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս., որ սոյն պաշտօնը կը վարէ 30 տարիներէ ի վեր, եւ առաջնորդ հովիւն է 40, 000 Հայերու եւ պատասխանատուն 28 Եկեղեցիներու եւ երկու վանքերու, ըսաւ որ իմք Երուսաղէմի Ս. Վանքին մէջ մկրտուած է:

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք, հոգեւոր եղբայրներ,

Համդիսասրահին մէջ, ուր Ռումամիոյ Թեմին Հայ Առաջնորդը համդիպում կ'ունենայ առիթէ առիթ իր հօտին հետ, գլխաւոր պատը կը զարգարէ վարագոյր մը որ կը մերկայացնէ Հայ Երուսաղէմը իր հոգեւոր կեդրոնով եւ Յակոբոս Տեառնեղբայրը իր չարչարանքներով: Նկար մը որ իր եւ իր հօտին մտածումը միշտ ուղղուած կը պահէ մոյմ այս վայրերում, մոյմ այս մահատակութեան, ջերմ պահելով ամբողջ Թեմի իր հոգեկան հաղորդակցութիւնը Հայ Երուսաղէմի հետ:

Հեռաւոր այդ գաղութէն ուխտի եկած ենք այս տամարին, ուր Ռումամիոյ Թեմին Առաջնորդը իր ամդրամիկ մկրտութիւնը ստացած է Հայ Եկեղեցւոյ ծոցին մէջ իբրեւ պատանի դպիր եւ զոր հիմա իբրեւ Հայ Եկեղեցւոյ եպիսկոպոս ամէն օր իր չաքերում աղջեւ ումի:

Ուխտի այս այցը շատ աւելիմ է սակայմ: Ամ մուիրական պարտականութիւն մըն է Հայ հոգեւորականի մը ակնածամքի տուրքը բերելու բոլոր այն հոգեւորականներու յիշատակիմ՝ որոնք դարերէ ի վեր պահապաններն եղան մուիրական այս վայրերում, զայն պահեցին իբրեւ հաւատքի պատմէշ եւ Հայ իրաւունքներու կոթող եւ հասցուցին վանքն ու Միաբանութիւնը մեր օրերում, յաճախ դժմոյակ պայքարներում գնով, յաճախ Հայ ժողովուրդի աջակցութիւնը ապահովելով ծանր շղթան իրենց վիզէն կախ:

Նոր օրերու այն մեծ հոգեւորականներում ալ որոնք այս Աթոռը մտքի վառարանի վերածեցին, իմչպէս մաւն ամոնց որոնք դեռ կը շարունակեն իրենց աւանդութիւնները:

Երկիւղածութեամ այս տուրքը տալէ յետոյ, պէտք է չմոռնամ մաւն ամոնց, որոնք իմ ամփջական դաստիարակներս եղան եւ զիս առաջնորդեցին իմ առաջին քայլերում մէջ:

Երանութիւնս կ'ամբողջանայ հանելի պարտականութեամբ մը.— մաղթել որ մորըմտիք Սրբազան Պատրիարքը աշխատանքի մօր թափ բերէ մաւն Սրբոց Յակօրեանց Աթոռէն մերս եւ աւելի եւս ամրացնէ զայն իբրեւ խորհիս Հայ Եկեղեցւոյ, որովհետեւ եթէ Ս. Էջմիածինը հիմնաքարն է մեր հաւատքիմ եւ վերիմ կեդրոնը Հայ Եկեղեցւոյ բոլոր սպասաւորներում իմչպէս բովանդակ Հայ ժողովուրդիմ, Երուսաղէմը է եւ կը մնայ մուիրական երկրորդ օճախը, ուր դարերէ ի վեր Հայ Եկեղեցիմ իր հաւատքի երկրորդ բոյնը ունի եւ որ մերկայիս ալ կը սատարէ Հայ Եկեղեցւոյ ամրապնդման, Սուրբ Էջմիածնայ կողքիմ:

Կը մաղթեմ ձեզի Ամեն. Թորգոմ Սրբազան Պատրիարք Հայր, արեւշատութիւն եւ քաջութիւն, որպէսզի ամշէշ պահէք մուիրական այս Աթոռը եւ շարունակէք մնալ ամրակոտ թիկունքը Ամենայն Հայոց Հոգեւոր Բարձրագոյն Նուիրապետութեամ: Մաղթամքներ մաւն բոլոր ամոնց, որոնք հաւաքուած ձեր կողքիմ՝ վառ կը պահեն լոյսը այս սրբազան յարկիմ տակ:

Եթէ մի Եկեղեցի չունի երկտասարդ, զարգացած, մուիրեալ, խանգավառ, հայրեմիքի ու Եկեղեցւո սիրով վառուած հոգեւոր բանակ մը, այդ Եկեղեցիմ չի կարող տնել եւ դիմամալ:

Մաղթանքս է որ Սրբոց Յակօրեանց զինուորեալ Միաբանութիւնը ձեզ հետ միասին ըլլան արթուն պահակները այս մուիրական Հաստատութեամ:

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք, այն օրերում երբ մենք փոքր էինք, մեր ծնողները, տօմական օրերում, երբ մուէր կու տայիմ՝ կ'ըսէին մեզի. « Բարով մաշէս, տղաս»: Ես պիտի ուզէի փոխել այդ սովորական դարձած « Բարով մաշէս »-ը: Դուք, որ այսօր ստացաք փառաւոր ու դարաւոր պատմական Պատրիարքական Ասամ, կ'ուզեմ ըսել ոչ թէ « Բարով մաշէք » այդ Ասամ, այլ՝ զայն ձեր ձեռքերում մէջ բռնած՝ « Բարով մաշուիք »:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ՆՕՍԻՐԸ

Գերշ. Տ. Վաչէ Արքեպս. Յովսէփեան, Առաջնորդ Ամերիկայի Արեւմտեան Թեմիմ, ըսաւ որ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արքեպս. Մամուկեանի Պատրիարքական ըմտրութիւնը մեծ հրմուամք յառաջ բերաւ ոչ միայն Ամերիկայի՝ այլեւ ամբողջ աշխարհիմ մէջ:

Գերշ. Սրբազանը խօսեցաւ Ամեն. Տ. Թորգոմ Արքեպս.ի Եկեղեցական մուիրումիմ եւ գործունէութիւններում մասին, որու ընթացքիմ Հայոց. Եկեղեցիմ յառաջդիմութեամ մեծ քայլեր արձանագրեց:

Սիրելի Սրբազան Եղբայր, Հոգեւոր Եղբայրներ եւ յարգելի հաւատացեալներ,

Գոհութիւն Ամենակալիմ Աստուծոյ, որ ահաւասիկ աւելի քան տասնեակ մը տարիներ ետք, ամգամ մը եւս ուխտաւորաբար կ'այցելենք Երուսաղէմ եւ Սրբոց Յակօրեանց այս դարաւոր ու պանծալի հաստատութիւնը: Արդարեւ մեր այս այցելութիւնը կը տարբերի մախիկներէմ, որովհետեւ այսօր Սրբոց Յակօրեանց Առաքելական Աթոռիմ վրայ որպէս Պատրիարք կը բազմի արժանաւոր եւ երկար տարիներու ծառայութիւն ունեցող բարձրաստիման Եկեղեցական մը՝ յանձին մեր հոգեւոր եղբոր՝ Ամեն. Տ. Թորգոմ Արք. Մամուկեանի, որուն հետ Միացեալ Նահանգներում մէջ ունեցած ենք երկարամեայ ծառայութիւն եւ համագործակցութիւն՝ կրօնական, թեմական, վարչական եւ ազգային առաքելութեամբ:

Հանդիսաւոր այս պահում ամձամբ եւ յանում Արեւմտեան Թեմի Հոգեւորական Դասում, Թեմական հորհուրդիմ եւ հաւատացեալներում, ի սրտէ կը շնորհաւորենք Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարքի ըմտրութիւնն ու զահակալութիւնը՝ եղբայրական ջերմ սիրով եւ առողջութեամ ու յաջողութեամ լաւագոյն մաղթամքներով հանդերձ:

Թորգոմ Պատրիարքի Գահակալության ատեն (27 Հոկտ. 1990)
Եպիսկոպոսներու կատարած ձեռնադրութիւնը

Գահակալության արարողության ըմբացքին (27 Հոկտ. 1990)
Թորգոմ Պատրիարք՝ ծմբադիր

Գոհունակությամբ կրմամբ հաստատել, որ Հայց. Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ մէջ իր բացառիկ և իւրայատուկ տեղը կը գրաւէ Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարք որ ամենայն վեհութեամբ, պարկեշտութեամբ և մուրաւմանով ահաւասիկ աւելի քան կէս դարէ ի վեր կը ծառայէ Հայց. Եկեղեցւոյ և Հայ ժողովուրդին: Նորին Ամենապատուութեան Պատրիարք ըմտրութիւնը չափազանց գոհունակութեամբ և հոգեկան հրմուսմանով ու միութարութեամբ ողջունուեցաւ ամբողջ աշխարհի մէջ:

Պատանկեամ իր տարիքէն իսկ Սրբազանը մերշնչուած է Երուսաղէմի տնօրինական սրբավայրերէն, Սրբոց Յակոբեանց Մայրավանքի հոգեւոր մթնոլորտէն, ինչպէս մասն երանաշնորհ Պատրիարքներու և ակամաօր ու պատկառելի դաստիարակներու հայաշունչ ոգիէն: Ան իր հոգեւոր ծառայութեան սկսած է Երուսաղէմի մէջ, որու ընթացքին ստանձնած է մասն կրթական, դաստիարակչական և երաժշտական պարտականութիւններ: Ան երիտասարդ տարիքէն Միացեալ Նահանգներ հրաւիրուելով մուրաւման հոգեւոր ծառայութեան և շուտով իր ձեռք բերած փորձառութեան և ստացած բարձրագոյն ուսման շնորհիւ՝ արժանացաւ Հայ Ժողովուրդի ջերմ սիրոյն և գնահատութեան:

Որպէս առաջնորդը Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւելեան Թեմին, իր այցելութիւններով, հոգեւոր խօսքերով և երիտասարդներուն հանդէպ իր ունեցած համակրանքով, ան կատարեց կազմակերպչական աշխատանքներ և Թեմը սկսաւ յաջողութիւններ արձանագրել իր պատմութեան մէջ: 1966 թուականէն ի վեր ամենայն ձեռնհասութեամբ և կարողութեամբ վարեց այդ հսկայ Թեմին Առաջնորդական կարեւոր պաշտօնը՝ միշտ ի մտի ունենալով Մայր Եկեղեցւոյ հոգեւոր առաքելութիւնն ու Հայ Ժողովուրդի հոգեւոր, մշակութային և ազգային կարիքները: Իր Առաջնորդութեան շրջանին, Թեմէն մերս կազմուեցան մօր ծուխեր, ձեռնադրուեցան մօր եկեղեցականներ, տպուեցան կրօնական և այլ գիրքեր և Թեմը արձանագրեց շարք մը յաջողութիւններ և իրագործուեցան կարեւոր ծրագիրներ:

Սրբազան Պատրիարքը միջ-եկեղեցական ժողովներուն և գործունէութեանց մէջ միշտ ալ արժանաւայել կերպով մերկայացուց Հայց. Եկեղեցին և իր հոգեւոր առաքելութիւնը Բրիտանական ընդհանուր եկեղեցւոյ կազմէն մերս: Իսկ պետական բարձր շրջանակներուն մէջ մոյմպէս Սրբազանը վայելեց բացառիկ սէր և յարգանք՝ իր ստեղծած յարաբերութեան շնորհիւ:

Ամեն. Սրբազան Պատրիարքը որպէս հաւատարիմ հոգեւոր սպասաւորը Հայց. Եկեղեցւոյ և հարազատ զաւակը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, իր սիրալիք կապը պահեց և կը շարունակէ պահել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին հետ և միշտ պատրաստ է ամէն միջոցներով օժանդակելու Մայր Աթոռին: Իսկ որպէս անդամ Գերագոյն Հոգեւոր խորհուրդի, ան իր խորհուրդներով և գործօն բաժինով անկասկած կը մնայ ղեկավար դիրքի մը վրայ:

Մենք վստահ ենք, որ Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարքի աշաւորքը հետաքրքրութեան և հսկողութեան շնորհիւ, Ս. Յակոբեանց Վանքն ու միջազգային Հայկական սրբավայրերը աւելի պիտի բարգաւաճին, պայծառանան և մամաւանդ եկեղեցական կամոմաւոր արարողութեամբ փառք ու պատիւ պիտի բերեն մեր ժողովուրդին: Իսկ Ս. Յակոբեանց այս հաստատութիւնը իր զինուորեալ Միաբանութեան ջանքերուն շնորհիւ և որպէս ճշմարիտ Հոգեւոր Հայր ունենալով Սրբազան Պատրիարքը, Հայ ժողովուրդին համար դարձեալ պիտի վերածուի հոգեւոր և մշակութային կեդրոնի մը:

Բոլորս ալ տեղեկ ենք, որ ամցնող շուրջ 30 տարիներու ընթացքին Սրբոց Յակոբեանց Վանքը կալուածական և դրամական ամկամոնութիւններու մէջ էր: Միմէն այսօր ամբողջ Հայ ժողովուրդը ճշգրիտ և իսկական պատկերը չունի վանքապատկան կալուածներու նակատագրի և ամոնց միջապահ հաշիւներուն մասին: Մենք յոյս ունինք, որ Սրբազան Պատրիարքն ու Տնօրէն ժողովը բաց նակատով Հայ Ժողովուրդին պիտի ներկայացնեն ներկայ կալուածներուն իրավիճակը և ամոնց գործածութիւնը յօգուտ վանքին:

Այսօր թէ՛ Մայր Հայրենիքի և թէ՛ ալ արտասահմանի մէջ Հայց. Եկեղեցին պէտք ունի զարգացած, պատրաստուած և ամձնուրաց հոգեւորականներու: Մենք քաջ համոզուած ենք, որ Սրբազան Պատրիարքը իր առաջնահերթ մախապատուութիւնը պիտի ընէ հոգեւոր մշակներ պատրաստելու, որոնք ոչ թէ միայն պիտի ծառայեն վանքէն մերս, այլ և իրենց ծառայութեան բաժինը պիտի շարունակեն բերել մեր Թեմերուն մէջ:

Վստահ ենք որ, Նորին Ամենապատուութեան ըմտրութեամբ եղբայրական փոխ յարաբերութիւններ և մօր հորիզոններ պիտի բացուին մեր առաջ և թէ՛ մեր Թեմերը և թէ՛ քաղաքները և մօր հորիզոնները հոգեւոր ջերմութեամբ ու վստահութեամբ իրենց կապը պիտի պահեն մուրաւման այս հաստատութեան և Պատրիարքութեան հետ:

ՄԱՍԵՆԱԳԱՐԱՆ
ՄԱՍԻՆԻԻ ԲԱՆԺԻՆ

Իմչպես յիշեցիմք, Հայց. եկեղեցին զօրացմելու համար կարիք ունիմք մեծ թիով գիտակից հոգևորականներու, որոնցմէ շատերը հոս պիտի պատրաստուին: Սակայն ամենք պէտք է մարդկային ընկերութեամբ պահանջած բնակարանային եւ այլ յարմարութիւնները ունենամ, որպէսզի աւելի մօտիւրմով ծառայեն Հայց. եկեղեցւոյ: Իմացած ենք, որ արդէն իսկ Սրբազան Պատրիարքն ու Տնօրէն Ժողովը յատուկ ծրագիրներ մշակած են բնակարաններու բարելաւման համար: Վստահ ենք ման, որ յետ այսու Սիոն Ամսագիրը աւելի կ'ամռնաւոր կերպով կը տպուի, որում մէջ կը գործածուի կրօնական հաստատութիւնէ մը ակնկալուած վայելուչ լեզու մը եւ կը պարունակէ կրօնա-բարոյական եւ Աստուածաբանական օգտակար յօդուածներ: Իմչ կը վերաբերի ման մերքին կամոմագրին, կը խորհիմք որ Միաբանութեամբ մերքին օրէնքները ամենայն լրջութեամբ պէտք է վերաքննութեամբ ենթարկուին՝ առաջըր առնելու համար ամցեալի տխուր դժուարութեանց կրկնումներուն:

Կրնամք ամվարամ հաստատել թէ արտասահմանի մեր Թեմերը եւ յատկապէս Միացեալ Նահանգներու մեր Թեմերն ու հաւատացեալները պատրաստ են բարոյապէս եւ միթապէս օժանդակելու Սրբոց Յակօբեանց Վանքին՝ իր հոգեւոր առաքելութեամբ ի մպաստ:

Սիրելի Սրբազան եղբայր, Արեւմտեան Թեմն ու մենք պատրաստ ենք միշտ զօրավիզ կամգնելու ձեր Աստուծահաճոյ ծրագիրներում եւ ցուցաբերելու մեր բարոյական աջակցութիւնը եւ եթէ հարկ ըլլայ՝ մեր միթական օժանդակութիւնը:

Այս խորհրդածութիւններով եւ լաւատեսութեամբ ամգամ մը եւս կը շնորհաւորեմք Ձերդ Ամենապատուութեամբ օրհմաբեր գահակալութիւնը, ձեզի մաղթելով քաջառօզութիւն եւ արեւշատութիւն, որպէսզի իրագործէք ձեր շինարար ծրագիրները՝ յօգուտ Հայց. եկեղեցւոյ եւ Հայ Ժողովուրդին:

« Ուրեմն, իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատում եղէք, ամշարծ կեցէք, ամեն ծամ աւելին եղէք Տիրոջ գործին մէջ. գիտցէք որ ձեր վաստակը ի զուր չ'է Տիրոջ առջև »:
(Ա. Կորնթացիս 15:58)

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԹԵՄԻ ԽՕՍԺԸ

Գերշ. Տ. Խաժակ Եպս. Պարսամեան, որ կու գայ փոխարինելու Գերշ. Տ. Թորգոմ Արքեպս. Մամուկեանը որպէս Առաջնորդ Հիւս. Ամերիկայի Արեւելեան Թեմին, կարգաց շնորհաւորական գիրը իր Թեմին, որ կը կրէր մակագրութիւնները Առաջնորդարանի կրօնական եւ աշխարհական երեւելի դէմքերում, որոնք կու գային իրենց խոր ուրախութիւնը յայտնելու Գերշ. Տ. Թորգոմ Արքեպս.ի գահակալութեամբ առթիւ:

« ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ » ԿՐԻՒՆՏԵՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պր. Գեղամ Զուլքեան, որ բնիկ Երուսաղէմացի է, գամձապահն է Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեամբ Բարեկամներու Ընկերութեան: Ան Նիւ Եորքէն կու գար սոյն ընկերութեամբ մախագահ՝ Պր. Սուրէն Ֆեսնեանի ջերմ մաղթանքները եւ խոստումները փոխանցելու Նորին Ամենապատուութեան:

Այս բարեսիրական Ընկերակցութիւնը մախապէս օգնած է Երուսաղէմի Պատրիարքութեան իր մեղ օրերում, բայց գամձապան պատմառներով յարաբերութիւնները խզուած էին համգուցեալ Պատրիարքի վերջին տարիներում:

Նոր Պատրիարքի ըմտրութիւնը մօր յոյսերով կը լեցնէ այս ընկերութիւնը, յոյսով՝ որ արշալոյսը պիտի ծագի Երուսաղէմի Ս. Աթոռին վրայ:

Ան ըսաւ.

Ի դիմաց Երուսաղէմի Պատրիարքարանի Բարեկամներու Կազմակերպութեամբ, իբրեւ գամձապահ, եւ կազմակերպութեամբ մախագահ Պր. Սուրէն Ֆեսնեանին եւ վարչական ամդամներում կողմէ դրկուած մերկայացուցիչ՝ եկած եմ այսօր այս պատմական եւ համդիսաւոր պահում յայտնելու մեր Կազմակերպութեամբ խորին շնորհաւորութիւնները՝ Ձեր Պատրիարքական ըմտրութեամբ եւ գահակալութեամբ առիթով:

Ձերդ Ամենապատուութեան իմաստուն ըմտրութիւնը մօր շրջան մը կը բամայ ոչ միայն Սրբոց Յակօբեանց զիմուորեալ Միաբանութեամբ՝ Մայրավանքէն մերս եւ Երուսաղէմի Հայութեամբ, այլեւ Սփիւռքի բոլոր Հայերում որովհետեւ Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքութիւնը մեզի համար միջմաբերդ մըն է եկեղեցական, ազգային եւ մշակութային գետիմներու վրայ:

Թորգոմ Պատրիարք Մանուկեան Գահակալութեան
Ուխտառութեան պահում (27 Հոկտ. 1990), Կողքին՝ Մորենտիք
Լուսարարապետ՝ Դաւիթ Նպս. Սահակեան

Նոյմպետս մեծը վստահ գիտեմք որ Ջերդ Ամենապատուութեամբ իմչպէս Ամերիկայի մէջ ունեցած փորձառութեամբ՝ Ույմպետս ալ Երուսաղէմի մէջ ունենալիք խոհեմ գործելակերպիմ ու կարողութեամբ:

Այո՛, Ամերիկայի մէջ Արեւելեան Թեմը կորսնցուց իր Առաջնորդ Սրբազանը, սակայն Հայ ազգը շահեցաւ Երուսաղէմի իր արժամատուր Պատրիարքը:

Կը շնորհաւորեմք Ջեր Պատրիարքութեամբ ըմտրութեամբ պաշտօնական վաւերացումները:

Այժմ Երուսաղէմի Պատրիարքարանի Բարեկամներու Կազմակերպութիւնը Նիւ Եորքի մէջ ամուր կեցած՝ կը մաղթէ Ջերդ Ամենապատուութեամբ իր Ուխտագահ Պր. Սուրէն Ֆէսնեանիմ եւ վարչական անդամներուն կողմէ քաջառողջութիւն, երկար կեանք եւ ամէմ յաջողութիւն՝ Ջեր Բոլոր գործերուն մէջ:

Ես՝ որպէս Կազմակերպութեամբ խոմարի մէկ մերկայացուցիչը, Ույմպետս կը մաղթեմ Ջեզ արեւշատութիւն:

Գահակալութեամբ համդիսաւոր արարողութեամբ աւարտիմ Սրբոց Յակօբեանց գիմուորեալ Միաբանութիւնը իմչպէս մաււ մերկայ հիւրերը փութացիմ համբուրելու Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր Ս. Աջը:

Ամ պատրաստ է մօր թափով գործի լծուելու, միշտ ի մտի ունենալով Սաղմոսերգունիմ խօսքը. « Տէր հովուեսցէ զիս եւ իմձ իմչ ոչ պակասեսցի »:

